

Abafáy-Deák Csillag

ARANYTARTALÉK

Mi egyéb juthatott volna eszébe az apjának, amikor gyerekének nevet kellett adnia, ha nem az üzlet. Az antik, az antikbolt. Csak egy betűt, az utolsót kellett elhagynia. Így akarta fiát anyakönyveztetni, de ezt a hivatal nem engedélyezte, Antalnak írták be, de senki se szólította így. Anti lett. Az iskolában fújták: antik-antikantik. Mégis szeretett a boltban bóklászni, a sok holmi között mindig talált valami érdekes tárgyat, és gyakran kérdezte az apját, ez meg mire jó. Az öreg ilyenkor hosszú előadást tartott egy-egy darabról, a tárgyaknak is életük van, sőt, érdekesebb, mint az élőké. Minél régebbi egy tárgy, annál izgalmasabb, mert több gazdájuk lehet, és ezek történeteit is magukkal hordozzák, mert a tárgyak vándorolnak, kézről kézre, házról házra, néha országról országra. A porcelán figurákhoz nem engedte nyúlni, legtöbbit egy öntöttvas vasalóval játszott. Tetszett neki a darab orrán díszelő kakasos figura, ahogy megmozgatta a fejet, kinyílt a vasaló, és Anti ijedtében a lábára ejtette a súlyos vasalót. Lábfejen felnőttkoráig látszott a baleset nyoma. Apja elmesélte, hogy nagyanyja korában a tűzhelyből kis szeneslapáttal kivettek egy adag izzó parazsat, kioldották a vasaló fedélzáróját a rögzítéséből, fölcapták a fedelét és a vasaló „kitátott száján” át beleszórták belsejébe a parazsat, majd rögzítették a fedelet, és lóbálni kezdték. Az így keltett légáramban a parázs fölizzott, s miután átforrósította a vasaló testét, kezdődhetett a vasalás. A kisfiú ilyen történeteken nőtt fel.

Anti is antikban utazik, járja az országot. Gyengéje a porcelánfigura. Az egész lakásuk tele van mindenféle kacattal, mindent meg akar tartani, a jobb darabokat az apja elviszi a boltba, de így sem lehet mozogni a szobában. Anti felesége, Böbe, szeretett volna gyereket, de mindig azt hangoztatta, hogy fér el itt még egy gyerek is, már levegő sincs. Vagy a sok holmi, vagy gyerek. Maradtak a limlomok, ahogy Böbe nevezte még az értékes darabokat is. És csak szaporodtak a tárgyak. Mikor Böbe portörléskor tollseprűvel hadonászva leverte az egyik törékeny figurát, Anti felüvöltött és napokig nem lehetett szót

váltani vele. Megállapodtak, ezután ő fog port törölni. Ezt meg is tette, amikor otthon volt, mert amúgy is csak a tárgyaival foglalkozott, simogatta, törölgette, és mindegyiket ugyanoda tette vissza. Nem csak portörléskor történt baleset az egyre szűkebbnek tűnő lakásban. Böbe titkolta, mint egy kisgyerek, ha valamit levert és az eltört. A porcelán táncosnőt hiába csomagolta be papírba és úgy vitte ki a kukába, férje első kérdése az volt: hol van? Ártatlan képpel válaszolt: mi? Férje még válaszát se várta meg, diadalmasan hozta vissza a figurát az egyik kukából. Böbe csak annyit mondott, egyik lába eddig is hiányzott, ez nem fogja a hattyúk tavát táncolni. Ez egy híres manufaktúra terméke, és te megölted, kiáltotta Anti. Böbe pár nap múlva egy hófehér hattyút is levert, azt már nem merte kidobni, férje ragasztójával próbálta a darabokra tört hosszú nyakat összeilleszteni, de ebből több rész porrá tört. Még mielőtt eldughatta volna, lépett be a férje. Böbe nem is hallotta a szavakat, amit a férfi ordított, nézte a kis figurát a rövid nyakával és messziről hallotta a saját hangját: kacsa lett. A hattyú szilánkjai ma is szúrják a tenyerét.

Az asszonynak csak a konyha maradt. Ide nem törtek be Anti tárgyai. De Böbe nem szeretett főzni. Igaz, nem is kellett ezzel sokat bajlódnia, Anti járta a vidéket újabb antik darabok felkutatása miatt, néha egy hétig sem látták egymást. A konyha ablakpárkányán fűszerkert illatozott, az asszony gondozta, ősszel megszáritotta és üvegebe helyezte a növényeket. Minden befőttésüveget félretett a gyűjteménye részére, ott sorakoztak a konyhaszekrényben, felcímkézve. Férje gúnyosan jegyezte meg, mi értelme ennek, hisz alig használ ezekből, nem főz rendszeresen. Elég, ha érzem az illatukat, szólt, és férje orra előtt elmorzsolat egy kis rozsmaringot. A férfi tüsszentések közepette rohant ki a konyhából.

Az üzletet most is az öreg vitte. Majd ha kipurcan, aranyéletünk lesz, hajtogatta Anti, addigra annyi szép darabot halmozunk fel, hogy ki se kell többet lépni az üzletből, válogathatnak a vásárlók kedvükre. És ami itt a lakásban van, kérdezte egy nap Böbe, azokkal mi lesz? Az marad. Aranytartalék.

Böbe most kacsát süt, Anti kedvencét. Ma húszéves házások. Anti azt ígérte, szombatra itt lesz. Szombat van, délre várja, egy hete nem látták egymást. A kacsa pirosodik, vigyázni kell rá, oda ne égjen. Látja, már aranybarna. Öntözni kellene, kényes egy jószág, kiszáradhat a

húsa, és akkor ehetetlen. Böbe a tyúkot szereti, vagy a libát. Azt még Márton-napon se ettek, Anti ki nem állhatja. Még nem ütött az óra tizenkettőt, nagy robajjal becsapódott a lépcsőház ajtaja, Anti mindkét keze tele csomagokkal. Böbe várta, hogy a férje előhúzzon bár egy szál virágot, de semmi, csak beleszagolt a levegőbe, aha, megint kacsa és már húzott is el a csomagokkal a szoba felé. Talán abban van az ajándék, mindjárt előrukkol vele. Böbe belesett a kulcslyukon, Anti az új szerzeményeknek keresett helyet. Már a két ablak között sem volt hely, az asztalt sem lehetett használni, minden milliméteren volt valami. A sarokban matatott, úgy látszott, sikerült néhány centiméter szabad helyet találnia. Férje elvergődött az antikvitások között az ágyig és lefeküdt. A konyhába is kihallatszott a horkolás. A kacsa pirosodott, most kellene újból a forró zsírral megöntözni, gondolta Böbe, de nem nyitotta ki a sütőt. Az ételszag megtöltötte a konyhát.

Böbe felvette a kabátját és kísétált a lakásból. Még a parkban is érezte a haján a kacsaszírszagot. Talán egy órát sétálhatott a fák között, amikor apósát pillantotta meg, ahogy sapka és kabát nélkül rohan a lakásuk felé, Böbét észre se véve. Az asszony követte. A ház előtt tűzoltókocsi állt, az Antiék emeleti lakásából omlott a fekete füst. Apósát feltartóztatták a tűzoltók, kiáltozott, de nem lehetett érteni, mit. Antik vagy Anti?

DISZKÓCSIGA

Bumm-bumm, zakatol Zsófi gyomrában a dob monoton ritmusa. Aliz megint üvölteti a zenét. Techno. Ezt így kell hallgatni, szól ki a lány a szobából, vagyis kiabál, hangját így is alig érteni. Anyja orra előtt becsapja az ajtót és még erősebbre tekeri a hangszórót. Zsófi újból kopogni akar, de karja lehanyatlik, nincs kedve vitázni. Reggel óta megy a cirkusz, koncertre menne a lánya, erre vár hónapok óta. Hogyan engedje el a szabadtéri rendezvényre, alig tizenhat éves, egy ilyen fiatal lány nem tud vigyázni magára, hajtogatja az anyja. Vigyázni, csattant fel Aliz, apa is miattad lépett le, esténként lehetett hallani a kiabálását. Én nem leszek olyan, mint te.

Zsófi bemegy a hálószobába, lerúgja gyógypapucsát, felhajtja az ágytakarót az egyik oldalon vigyázva, hogy a másik fele meg ne mozduljon, éjjel is úgy alszik, mintha egyszemélyes ágyban lenne, vagy csőben feküdne. Behunyja a szemét, a dübörgő zene ide is behallatszik, próbál valami dallamot felfedezni benne, de nem sikerül. Ő még Cliff Richardnál ragadt le, amikor megnézte a filmet, a *The Young Ones* című dalt sose felejtí. Mostohaanyja az ajtóban várta, hol voltál, kérdezte, az iskolában, mormogta Zsófi. Elcsattant a pofon.

Ákost akkor ismerte meg, vagyis már ismerte, de aznap engedett a fiú kérésének, hogy menjenek moziba. A fiú megfogta a kezét, Zsófi haját simogatta, majd lassan haladt lefelé a keze, a lány ráütött. Mindketten mereven nézték a villódzó vásznat, nem emlékszik a képekre, csak az érintés utáni borzongásra. Aztán jött a dal, és jött az első csók is, de csak a zenére emlékszik, meg a büntetésre.

A többhetes szobafogságot Ákos nem bírta ki, telefonon sem beszélhettek, akkor még vezetékes telefonjuk sem volt. Levelet küldhetett volna a fiú. Zsófi fejben írogatott neki, olyanokat, amiket a naplójába se mert leírni. Maga előtt is titkolta gondolatait. Sok idő telt el egy következő csókig, de a kellemes bizsergés helyett ekkor mostohaanyja kiabálása csengett a fülében. Alig múlt tizenkilenc és már asszony, aztán néhány hónap múlva anya lett.

Karcsit a könyvtárban ismerte meg. Az alacsony, kövérkés fiú minden alkalommal egy stósz könyvet vitt be az olvasóterembe, ott egymásra tornyozta őket, elbarikádozta magát, a feje búbja se látszott ki. Zsófi felvételire készült, de a könyvtárban csak a folyóiratokat nézegette. Azok mögé nem tudott elbújni. Karcsi a fedezékből figyelte őt. Egyik nap a fiú váratlanul a lány mellé ült. Van kedved moziba menni, látom, úgyse a tanuláson jár az eszed. Zsófi megrázta a fejét. Akkor nem jössz? Nem, vagyis igen, dadogott a lány, vagyis nem a tanuláson jár az eszem. Hat hét múlva férjes asszony volt. Többet nem parancsol neki a mostohaanyja, mehet moziba, amikor csak akar, szabad. Egy évig se tartott a szabadság, jött a gyerek. Az első.

Bumm-bumm, hallja a monoton zenét. Sose mehetett diszkóba, mi vagy te, diszkócsiga, kiabált a mostohaanyja, amikor elkérezkedett. Karcsinak mondani se merte, hogy jó lenne elmenni, ha nem is diszkóba, de táncolni valahová. A férje nem csak a táncot, a zenét se szerette, amikor hazaért, mindig azonnal kikapcsolta a rádiót.

Diszkócsiga, cseng a fülébe. Hogyan engedje el a lányát az esti, szabadtéri rendezvényre, ő csak csiga maradt, hátán a ház.

Bumm-bumm, erősödik a zene, Aliz nyitva hagyta az ajtót. Mintha sámándob szólna, Zsófi teste átveszi a ritmust, behunyt szemmel fekszik. Felül, odamegy a ruhásszekrényhez, előszed néhány fiatalkori holmit, házasságuk elején vásárolta, nem hízta ki egyiket se. Karcsit akarta meglepni, egyik nap ezekben várta otthon. A férfi gúnyosan megjegyezte, az ágyban legyél kurva, ne az öltözetteddel. Most felhúzza a fekete neccharisnyát, ez takarja a visszereket, hozzá a farmerszoknyát és a túsarkú cipőt, ilyenben nem járt évek óta. Nem szorítja a lábát. Zsófi Aliz tárva nyitott ajtaján kopog, de nem jön válasz. Bekiabál: tíz perc múlva indulhatunk, gyere, kérlek, segíts a sminkelésnél, a fürdőszobában leszek. Most sem jön válasz. Belép a szobába. Senki sincs ott, csak a zene üvölt. Bumm-bumm.

Insomnia